

Долинич Йосип Йосипович

Народився в селі Невицькому в 1933 році.

Почесний громадянин міста Сваляви, історик, етнограф, краєзнавець, автор багатьох наукових статей про видатних людей Закарпаття, літературознавець, ветеран педагогічної ниви, вчитель-методист Свалявської загальноосвітньої школи I-III ступенів №3.

Йосип Йосипович тривалий час працював на адміністративних та громадських посадах. За вагомий особистий внесок у соціально-економічний розвиток області неодноразово нагороджений різними державним нагородами, в тому числі Указом Президента від 10 березня 2009 орденом «За заслуги» III ступеня за активну громадську і наукову діяльність, спрямовану на увічнення пам'яті про розвиток української державності.

Про дослідника:

Бунда Н. Форпост історичної пам'яті: [Про Й.Й.Долинич]// Неділя. Тиждень. 2006. 29 лип.

Обличчя Сваляви крізь призму історії - інтерв'ю на сайті <http://svaliava.osp-ua.info/druk.php?ch=4&fl=istpam>

Із матеріалів сайту <http://www.svalyava-vlada.gov.ua/ukr/page.php?type=clause&id=231>

Долинич Йосип Йосипович після закінчення Ужгородського торгового технікуму трудову діяльність розпочав у 1950 році бухгалтером „Продмагазину” №1 у місті Ужгороді. З 1952 року по 1957 рік навчався в Ужгородському державному університеті. Після закінчення університету трудову діяльність продовжив на посаді вчителя української мови та літератури в Тибавській семирічній школі Свалявського району. З 1959 року по 1963 рік працював інспектором шкіл Свалявського районного відділу народної освіти, з 1963 по 1965 рік -- секретарем виконкому Свалявської міської ради, з 1965 по 1967 рік -- секретарем виконкому Свалявської районної ради, а з 1967 по 1973 рік – головою виконкому Свалявської районної ради. У період з 1973 по 1987 рік працював на посаді директора Свалявської загальноосвітньої школи I –III ступенів №3, а з вересня 1987 року - вчитель української мови та літератури цієї ж школи.

Долинич Йосип Йосипович – знаючий, добросовісний, дисциплінований творчий учитель. Добре володіє методикою проведення всіх типів уроків. Ретельна підготовка до кожного заняття, глибоке знання предмету та методичних прийомів дозволяє йому обирати оптимальні варіанти проведення уроків. Його уроки відзначаються високою організованістю, залученням учнів до активної розумової діяльності, зосередженістю, використанням як традиційних, так і нових нестандартних методів навчання, які сприяють усвідомленому сприйняттю учнями матеріалу, що вивчається.

Йосип Йосипович враховує мотиви навчальної діяльності, створює умови для організації ефективного процесу засвоєння знань, стимулює учнів до пошуків нової інформації для забезпечення розв'язання навчальних проблем. Система педагогічної праці вчителя побудована на принципах доступності навчання, самоосвіти, індивідуальної та колективної творчості.

Він є активним учасником шкільного та районного методоб'єднань вчителів української мови та літератури: готує доповіді, виступи з відповідних тем для роботи методичних об'єднань. На високому методичному рівні проводить відкриті уроки, надає допомогу менш досвідченим колегам у підвищенні їхньої педагогічної майстерності.

Й.Й.Долинич -- справжній майстер своєї справи, творча особистість, веде дослідницьку роботу в галузі історико-мистецького краєзнавства. З цих питань систематично друкує в обласних та районних

періодичних виданнях статті з життя і творчої діяльності визначних діячів краю. Починаючи з 1990 року, готує і щороку друкує у районній газеті «Вісті Свалявщини» краєзнавчий календар пам'ятних та ювілейних дат діячів науки, культури і літератури краю. У 2003 році видав книгу „Сини нашої землі”. Йосип Йосипович підготував на Всеукраїнський огляд-конкурс краєзнавчу роботу «Літературна Свалявщина».

За високі показники в роботі був нагороджений медаллю «За доблесну працю», 1970 рік, орденом «Трудового Червоно Прапора», 1971 рік та відзнакою «Відмінник народної освіти», 1984 рік.

Як один із співзасновників районної громадської організації ім. О.В.Духновича, в рамках просвітницької роботи на сторінках районної газети «Вісті Свалявщини» регулярно висвітлює діяльність карпато-українських державотворців А.Волошина, А.Штефана, М.Брацайка, М.Бандусяка, П.Стерча та інших.

Користується повагою і авторитетом серед колег, батьків, учнів та широкої громадськості області.

Деякі краєзнавчі розвідки Й.Й.Долинич:

519. Долинич Й. Будителя-просвітителя пам'ятаймо: До 200-річчя від дня народж. О.Духновича// Вісті Свалявщини.- 2003.- 22 лют.- С. 5.

2347. Куля Ф., Долинич Й. Євген Карабелеш – делегат з'їзду і перший голова Свалявського окрвиконкому: До 95-річчя з дня народж. і до 59-ї річниці Першого з'їзду нар. комітетів Закарпат. України// Вісті Свалявщини.- 2003.- 8 листоп.- С. 5.

Долинич Й. Краєзнавчий календар на 2004 рік// Вісті Свалявщини.- 2004.- 7 лют.- С. 5. 928.

1510. Долинич Й. Великий син нашого краю: [Ю.Гуца-Венелін]// Трембіта.- 2004.- 20 квіт.- С. 14.

та ін.

Мамина скатерть.

Закарпаття: Руїни колишнього маєтку баронеси Захер перетворилися на "Човен" для дітей...

Між селами Березники та Керецьки, що в Свалявському районі Закарпаття, ніби човен на водному затишку від річки Боржави, красується невисока гірка. Тож віддавна це чудове узгір'ячко, оповите сосновим, буковим і дубовим лісом, називали на місцевій говірці «Чонок», тобто човен. А справді казковою ця місцина стала тоді, коли почав працювати тут Віктор Петрович Горзов, якому цього року виповнилося б 85.

Із відкриттям в Ужгороді першого в краї вищого навчального закладу, Віктор Горзов відразу вступає на навчання в УжНУ. З першого і до останнього курсу студенти обирали його головою свого комітету профспілки, бо чимало робив для того, щоб забезпечити у тодішній скрутний час безперебійне харчування студентів в університетській їдальні, дбав про їхній побут. Не випадково тоді він був і членом

республіканського комітету профспілки вищої школи і наукових установ, делегатом 5-го Всесоюзного з'їзду профспілок цієї галузі у Москві.

Закінчивши університет, міг отримати роботу в місті чи в одній із кращих райлікарень Закарпаття. Але облздороввідділ, знаючи потенційні можливості Віктора Горзова, запропонував йому очолити дитячу оздоровницю «Човен», яка була створена на місці повоєнних напівруїн колишнього маєтку баронеси Захер.

Віктор Горзов приїжджав сюди, обстежив кожний клаптик землі і відразу став виробляти план розбудовних робіт. Зумів згуртувати працелюбний колектив, запалити своїми перспективними проектами. Дитячий оздоровчий «Човен» перетворюється на диво: тут виростили нові спальні корпуси, їдальня, лікувальний корпус, в якому обладнано клініко-діагностичну лабораторію. Впроваджувалися передові методи діагностики і лікування. А щоб діти не відставали у знаннях від ровесників, обладнали всім необхідним класні кімнати, подумали й про окрему кімнату для батьків, які приїжджали до дітей. Щоб урізноманітнити харчування дітей, створили підсобне господарство.

Появилися спортивні майданчики, клумби, рибний ставок і власна ГЕС, пишний фруктовий сад, а ще — літній кінотеатр, залізнична колійка та станція «Золотий ключик» з улюбленим вагончиком для катання дітей. Тоді ж побудували і міст через Боржаву. І символічно, що 40 років тому, саме з ініціативи В.Горзова санаторій «Човен» був на Закарпатті першим об'єктом, до якого підвели і запалили природний газ (1967р.). Згодом (автор цих рядків працював тоді головою Свалявського райвиконкому) він як депутат райради допомагав і мешканцям окремих вулиць Сваляви з газифікацією. Унаслідок цих новацій значно підвищився в закладі лікувальний, а також і навчальний рівень. Раніше тут лікувалося до 30 дітей (стільки було ліжок).

А коли став керманічем «Човна» ініціативний і винахідливий Віктор Петрович, до чотирьохсотень дітей з різних куточків краю стали тут жити, поправляти своє здоров'я, навчатися.

Свій помітний слід у становленні «Човна» залишило немало людей: міцнів заклад, зростали, шліфували свою майстерність і вони. Це відомі постаті, як професор математики В.Маринець, кандидат історичних наук Е.Ландовський, головний лікар санаторію «Кооператор» А. Тарабан, головні лікарі райлікарень — Рахівської І. Біляк, Білоцерківської — Д.Ломако, директори сусідніх середніх шкіл — Керецьківської М.Ловга, Дусинської — П.Бксей, місцевий діяч-історик М.Маровді...

Але у розквіті творчих сил доля жорстоко повелася із цією високогуманною і життєактивною людиною. Хоч може і були якісь прогалини в його роботі (як кажуть, хто нічого не робить...), та за нього не заступилися ті, хто мав це зробити. І його не вберегли. Ще до горбачовської перебудови й заміни багатьох кадрів відбулася, починаючи з 1973 р. (після призначення лідером компартії України В.Щербицького й усунування з цієї посади П.Шелеста) т. зв. «м'яка чистка» за надмірні місцеві патріотичні поривання, еко-номіко-культурне «місництво». Ця хвиля, на ґрунті якої щедро «висівалися» і зростали чорні заздрощі до тих, хто досягав певних успіхів, і надто у віддалених куточках, не обминула, на жаль, і В.Горзова. В 1977 р., у зв'язку з хворобою — перенесеним інсультом та інфарктом, Віктор Петрович перейшов працювати у Сваляву лікарем-фтизіатром протитуберкульозного відділення райлікарні. Помер 15 лютого 1988 р. Та сьогодні радує одне: нині прагне відновити і примножити зроблене своїм попередником В.Горзовим та його однопумцями активний Михайло Сможаниця, який очолює колектив оздоровниці «Човен». Останнім часом, поліпшено фінансування закладу, в якому працює майже така ж кількість фахівців, як було в ті кращі роки. Тепер тут оздоровлюється уже понад 1200 дітей. А справжня подвижницька діяльність В.Горзова, його відданість дітям, праця на благо людей заслуговує, аби його ім'я викарбувати на меморіальній дошці, яку і встановити на знаковій будівлі «Човна».

Йосип Долинич, "Новини Закарпаття"
12.09.2007 | 08:34

Свалявські зустрічі Олесь Гончара

Нинішнього року класику української літератури Олесю Терентійовичу Гончару виповнилося б 90. З найновіших публікацій письменника довідуємося про досі незнані життєві обставини, про те, як обдарований талантом сирота змалку торував собі шлях у житті. Допомогало йому найвище обдаровання — передчуття - провидіння.

Саме це провидіння знову привело Олесь Гончара в гори. Але цього разу це були не ті грізні гори з важкими походами-боями в Трансільванських Альпах, де сержанту-мінометнику з допомогою коней, нав'ючених військовим спорядженням, довелося підніматись на круті кряжі й обминути загибель, а унікальний, рідкісної краси куточок мирних лісистих Карпат, що на Свалявщині. Сюди, у най-віддаленіше село Ганьковицю, з якою транспортний зв'язок тільки вузькоколійкою (нею звозилася паровозиком деревина з лісу в Сваляву), Олесь Гончар у важкий для себе і приятелів час разом з відомим літературознавцем Володимиром П'яновим і закарпатським письменником Іваном Чендеєм приїжджає "нелегально" (про це майже ніхто не знав). Не стільки на звичайний відпочинок, а щоб усім хоч трохи усамітнитись... Тут, у вузькому колі, було відзначено і полудень віку В.П'янова, який давав благословення в літературу не одному молодому шістдесятникові.

Лісовий затишок дорогому гостеві О.Гончару, як, власне, й іншим митцям, створювало без розголосу

інтелігентне, щире подружжя Полянських - директор Ганьковицької школи Володимир Костянтинівич та учителька української мови і літератури цієї ж школи Марія Олексіївна. А погідного травня 1986 р. Олесь Гончар, як голова Українського комітету захисту миру, перебуваючи на Закарпатті у зв'язку з проведенням тут Міжнародної конференції прихильників миру, знову приїжджає у милу його серцю мальовничу Свалявщину. Взаємно радісно-хвилюючою і для свалявців, і для самого письменника та його дружини Валентини Данилівни стала ця зустріч, бо була відкритою і велелюдною. Але спершу О.Гончар відвідав тих малят, які приїхали із Чорнобильської зони на відпочинок у профілакторій "Кришталеве джерело", щиро цікавився станом їхнього здоров'я. Затим багато його шанувальників зустрілися віч-на-віч з улюбленим письменником у Свалявській школі-інтернаті. Тодішній директор цього навчального закладу Ю.П.Тидір, завідуюча райметодкабінетом О.В.Яній, вчителі та учні школи щиро вітали високого гостя. Олесь Терентійович відчув це тепло, дякував. Згадав письменник-фронтовик той час, коли проходив із боями через красиві Карпатські гори. І коли загинули його бойові побратими (деякі, може, лежать і в безіменних могилах в Ужгороді, у Карпатах), він дав клятву, якщо залишиться живим, написати про їхнє коротке, сповнене подвигів життя.

Своєрідним продовженням цієї незабутньої зустрічі став урок-брифінг, проведений у ЗОШ №3 м.Свалява під керівництвом

учительки української мови та літератури М.М.Шашковської. Тут був розіграний цікавий спектакль: до кореспондентів (учнів класу) прийшов високий та елегантний, знаючий і мудрий у своїх відповідях сам Олесь Гончар, образ якого прекрасно зіграв старшокласник, відмінник навчання Юрій Мелеш. Учні написали листа у Київ Олесю Терентійовичу. Крім цього, фотознімки з розповіддю про перебування О.Гончара у Сваляві, його цікаву зустріч з освітянами і школярами надіслала також учителька О.В.Яній. Відповідь не забарилися: "Зустрічі на Свалявщині для мене незабутні".

Щоб прихильне Провидіння супроводжувало і нашу життєву долю, не забуваймо щиросердні слова Олесь Гончара, звернені до всіх, особливо до молоді:

"...Нинішнє життя, яким воно не є складним, все ж треба цінувати, боротися за нього... Будьте роботящими, духовно багатими і щасливими людьми на своїй землі".